

Sygn. akt VIII U 1388/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2022 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy R. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o podjęcie postępowania o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania R. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 15 września 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. do podjęcia postępowania w sprawie ponownego obliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego R. L. z dnia 10 września 2021 roku.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIIIU 1388/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 września 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie art.61a§1 k.p.a. odmówił ubezpieczonemu R. L. podjęcia postępowania w sprawie obliczenia emerytury. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie ma prawa do ponownego obliczenia emerytury według zreformowanych zasad art.55 i art.55a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.291), ponieważ ubezpieczony pobiera już taką emeryturę i nie miał ustalonego prawa do wcześniejszej emerytury. Brak jest także podstaw do ponownego obliczenia emerytury z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie po przyznaniu świadczenia, ponieważ decyzją z 18 lipca 2018r. uwzględnione już zostały w emeryturze składki do 17 maja 2018r., tj. do zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej, z której odprowadzane były składki na ubezpieczenia emerytalne-rentowe. Organ rentowy dodał, że kapitał początkowy został wyliczony prawidłowo, a okresów pracy w gospodarstwie rolnym (1969 – 1971) nie uwzględnia się przy wyliczaniu kapitału

początkowego, ponieważ nie zostały one wymienione w art.6 i 7 ustawy emerytalnej. Nadto do wniosku z 10 września 2021r. ubezpieczony nie załączył żadnych nowych dowodów, a załączone kopie dokumentów zostały już wcześniej uwzględnione w wysokości świadczenia.

Od decyzji odwołał się ubezpieczony precyzując na rozprawie w dniu 27 stycznia 2022r., że domaga się przeliczenia emerytury mając na uwadze wszystkie lata pracy poczynając od 1969r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

decyzją z (...). organ rentowy przyznał ubezpieczonemu R. L. (ur. (...)) prawo do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego w oparciu o art.24 ustawy emerytalnej, od 18 maja 2018r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Wysokość świadczenia organ rentowy obliczył w oparciu o art.25 i art.26 ustawy emerytalnej, przy uwzględnieniu kapitału początkowego, którego wartość organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999r.

W dniu 28 czerwca 2018r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury przez ponowne przeliczenie kapitału początkowego na podstawie przedłożonej legitymacji ubezpieczeniowej.

W dniu 16 lipca 2018r. organ rentowy wydał decyzję o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, jednakże w oparciu o przedłożony dokument wartość kapitału początkowego nie uległa zmianie. W tej sytuacji bez zmian pozostała także wysokość emerytury (dec. z 18 lipca 2018r.).

Wyrokiem z 2 kwietnia 2019r. sygn. VIII U 2274/18 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 12 czerwca 2018r. i 16 lipca 2018r. Wyrok ten uprawomocnił się, gdy apelacja ubezpieczonego została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 8 stycznia 2020r. sygn. III AUa 1270/19.

W dniu 3 marca 2020r. ubezpieczony wystąpił z kolejnym wnioskiem o przeliczenie świadczenia emerytalno-rentowego.

Decyzją z 10 marca 2020r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia wysokości świadczenia w oparciu o art.114 ust.1 ustawy emerytalnej wobec braku nowych dowodów mających wpływ na zmianę wysokości wypłacanego świadczenia.

Wyrokiem z 21 lipca 2020r. Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 10 marca 2020r. i przekazał żądanie ubezpieczonego o zwrot opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C..

W dniu 10 września 2021r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego domagając się takiego przeliczenia z całości przepracowanych lat pracy 1969 – 2018. Do wniosku ubezpieczony załączył zeznania świadków na okoliczność wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, świadectwo pracy z 29 lipca 1972r. dotyczące zatrudnienia w (...) od 27 maja 1971r. do 28 lipca 1972r., zaświadczenia Rp – 7 z 2 lutego 2001r. z wykazanymi zarobkami z lat 1977-1989 oraz świadectwo pracy z 19 maja 1989r. dotyczące zatrudnienia w (...) Zakład (...) od 25 maja 1977r. do 31 maja 1989r.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

/ dowód z: akt ZUS – okoliczności bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonego R. L. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy organ rentowy miał podstawy do odmowy wszczęcia postępowania z wniosku ubezpieczonego z 10 września 2021r. Organ rentowy podjął takie rozstrzygnięcie na podstawie art.61a§1 k.p.a.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z art.83 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.423) Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (pkt 4); wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych (pkt 5).

Przepis art. 123 tejże ustawy stanowi, że w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Podobnie art. 124 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.291) stanowi, że w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

Odnosząc się do art.61a§1 k.p.a., który stanowił podstawę wydania decyzji zaskarżonej, to zgodnie z tym przepisem, gdy żądanie, o którym mowa w art. 61 (czyli wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego), zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub, gdy z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

Co do zasady przepis ten ma zastosowanie w sprawach dotyczących ubezpieczeń społecznych pod warunkiem spełnienia przesłanek w nich wymienionych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 9 września 2015r. III UK 16/15).

Z treści tego przepisu wynika, że ustawodawca wprowadził dwie niezależne przesłanki wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania administracyjnego: wniesienie podania przez osobę, która nie jest stroną w rozumieniu art.28 k.p.a. lub istnienie innych uzasadnionych przyczyn uniemożliwiających wszczęcie postępowania. Przyczyny te nie zostały w ustawie skonkretyzowane, przy czym w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że chodzi tu o sytuacje, które w sposób oczywisty stanowią przeszkodę do wszczęcia postępowania, a mianowicie gdy w przepisach brak jest podstawy materialnoprawnej do rozpatrzenia żądania w trybie administracyjnym, a także gdy w tej samej sprawie postępowanie administracyjne już się toczy albo w sprawie takiej zapadło już merytoryczne rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2015r. III UK 16/15).

W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowane jest stanowisko, że wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania administracyjnego jest dopuszczalne wyłącznie z oczywistych przeszkód o charakterze podmiotowym i przedmiotowym, czyli takich, których wystąpienie jest możliwe do stwierdzenia w wyniku wstępnej analizy wniosku (por. wyrok Sądu Administracyjnego w Warszawie z 7 marca 2013r. VII SA/Wa 1771/12), a mianowicie, gdy na „ pierwszy rzut oka ” można stwierdzić brak podstaw do prowadzenia postępowania. Nadto przyjmuje się, że w postanowieniu wydanym w trybie art.61a§1 k.p.a. organ nie może formułować wniosków i ocen dotyczących meritum żądania. Instytucja odmowy wszczęcia postępowania kończy się aktem formalnym, a nie merytorycznym (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 grudnia 2015r. II OSK 999/14).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony niewątpliwie korzysta z przymiotu strony w rozumieniu art.28 k.p.a., co zresztą nie jest kwestionowane przez organ rentowy i nadto brak jest oczywistych przeszkód o charakterze przedmiotowym uzasadniających odmowę wszczęcia postępowania administracyjnego w rozumieniu powołanego wcześniej art. art.61a§1 k.p.a. Należy zauważyć, że organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji zawarł merytoryczne podstawy odmowy żądania ubezpieczonego, co świadczy o tym, że faktycznie zostało ono poddane analizie materialnoprawnej. W takiej sytuacji, w ocenie Sądu, wydanie formalnoprawnej decyzji odmawiającej wszczęcia postępowania na podstawie art. 61a§1 k.p.a. było niedopuszczalne. Organ rentowy powinien podjąć postępowanie w sprawie wniosku ubezpieczonego z 10 września 2021r. i wydać stosowną decyzję z uwzględnieniem przepisów ustawy emerytalnej w związku z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zajmując takie stanowisko Sąd z mocy art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do podjęcia postępowania w sprawie ponownego obliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego R. L. z dnia 10 września 2021r.

(-) Sędzia Grzegorz Tyrka